

יום שישי י' בשבט תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מ"ל או לפקס.

יבמות - קיח

1. אלו אופנים נוספים של עדויות סותרות שנינו?

- שתי צרות, אחת אומרת מת ואחת אומרת לא מת - זו שאומרת מת, תנשא ותטול כתובתה, והשניה לא תנשא ולא תטול. והוא הדין אם השניה שותקת. ונתחדש באומרת 'לא מת' - שלא אומרים שמותרת כיון ששיקרה כדי לעגן צרתה 'ותמת נפשי עם פלשתים'.
- אחת אומרת מת [במיטתו] ואחת אומרת נהרג - לר"מ: הואיל ומכחישות זו את זו לא ינשאו. לר' יהודה ור"ש: הואיל ומודות שאינו קיים, ינשאו.
- עד אומר מת ולפני שהספיקו להתירה בא עד אחר ואומר לא מת, [וכן אשה נגד אשה] - לא תנשא. [בגמרא - לר"א: ר"מ חולק אף בדיון א' וסובר ששתיהן לא ינשאו. לרבי יוחנן: ר"מ מודה, שטענת 'לא מת' בעדות אשה אינה נחשבת הכחשה].

2. האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, ובאה ואמרה מת בעלי - תנשא ותטול כתובתה, מה דין צרתה?

ר' טרפון: אסורה להנשא, ואם הבעל כהן תמשיך לאכל בתרומה. רבי עקיבא: צריכים לחשוש שמת לענין שאסורה בתרומה. כמו כן שנינו שנחלקו באשה שאמרה מת בעלי ואח"כ מת חמי - מה דין חמותה לענין תרומה. הטעם שהוצרכו לחלוק פעמים - כיון שצרתה גורמת לצער גופה וחמור יותר מהצער שיש מחמות. שמואל פסק: הלכה כר' טרפון. ואב"י הוכיח כך ממשנה לקמן.

3. קידש אחת מחמש נשים ואינו יודע איזו קידש, וכל אחת אומרת אותי קידש. מה הדין?

לר' טרפון: נותן גט לכל אחת ואחת, ומניח כתובה ביניהן ומסתלק, לר' עקיבא: כדי לצאת מספק גזל צריך ליתן אף כתובה לכל אחת ואחת. למסקנת הגמרא פירשו שהמשנה כר' שמעון בן אלעזר ומדובר שקידש בביאה ולכן ר"ע קונס משום שגינה אותה. אבל אם קידש בכסף ולא בעל לכו"ע מניח ביניהן ומסתלק.

4. גזל מאחד מחמשה ואינו יודע ממי גזל וכו'. מה יעשה?

לר"ט: מניח ביניהם. לר"ע מספק גזל ישלם לכולם. ופירשו בגמרא כרשב"א - שבלקח מקח מחמשה ואינו יודע לכו"ע מניח דמי מקח ביניהן ומסתלק.

5. מה הטעם שהיה צריך לשנות מחלוקתם פעמיים [בקידושי ביאה ובגזילה]?

בעל - להודיע כחו של רבי עקיבא, שקונס אף כשעבר על איסור דרבנן שקידש בביאה.

גזל - להודיע כחו של רבי טרפון, שלא קונס אף באיסור דאורייתא.

6. לעיל למדנו שאשה נאמנת להתיר עצמה אף כדי להתייבם. אלו אופנים נוספים שנינו בזה?

- אשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובנה עמהם, ובאה ואמרה מת בעלי ואחר כך מת בני, ולפ"ז לא נזקקתי ליבום - נאמנת, כיון שיצאה עם חזקת פטור מיבום ונשארה בחזקה.
- מת בני ואחר כך מת בעלי - אינה נאמנת, כיון שבאה להוציא עצמה מחזקת איסור ליבם. ואעפ"כ חוששין לדבריה וחולצת ולא מתייבמת.
- ניתן לי בן במדינת הים, ומת בני ואח"כ מת בעלי - נאמנת, כיון שנשארה בחזקת 'זקוקה ליבום'.
- מת בעלי ואח"כ מת בני - אינה נאמנת להוציאה מחזקתה, וצריכה חליצה ואעפ"כ חוששין ולא מתייבמת.
- ניתן לייבם במדינת הים - מת בעלי ואח"כ יבמי או הפוך ובאה להתיר עצמה לשוק - נאמנת. כיון שנשארה בחזקת שאינה זקוקה.
- הלכה היא ובעלה ויבמה למדינת הים - מת בעלי ואח"כ יבמי או הפוך - אינה נאמנת להוציא עצמה מחזקת זקוקה, שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי שתנשא, ולא מתה אחותה שתכנס לביתו, ואין האיש נאמן לומר מת אחי שייבם אשתו, ולא מתה אשתו שישא אחותה.

7. המזכה גט לאשתו ע"י אדם אחר כדי שלא תיפול ליבום, האם הגט חל מיד? [כשאין יבם, ודאי חוב הוא לה ולא חל מיד]

צדדי הספק: כיון ששונאת את היבם זכות הוא לה, וזכין לאדם שלא בפניו, או שמא כיון שלפעמים אוהבתו חוב הוא לה, ואין חבין שלא בפניו.

פשט רב נחמן ממשנתנו ש'חולצת ולא מתייבמת'. כיון שחוששים לשני האפשרויות.

עוד נסתפקו המזכה גט לאשתו במקום קטטה האם נחשב כזכות, או חוב כיון שמעדיפה להשאר נשואה. ופשוטו: 'טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו'.

פתגמים דומים - אב"י: אף אשה שבעלה גוף כנמלה, כסאה בין חשובות הארץ שאומרת יש לי בעל כמותכן. רב פפא: גם אשה שבעלה מנפץ צמר

תקרא לו לשבת עמה בפתח לעיני כל. רב אשי: גם אם בעלה ממשפחה עם פסול, לא תבקש ממנו אפילו מאכל זול - וכולן מזנות ותולות בבעליהן.